

Guía Docente				
Datos Identificativos				2018/19
Asignatura (*)	Enfermaría Clínica II		Código	750G01035
Titulación				
Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Segundo	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalegoInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias da Saúde			
Coordinación	Novo Casal, María del Carmen	Correo electrónico	carmen.novo@udc.es	
Profesorado	Novo Casal, María del Carmen	Correo electrónico	carmen.novo@udc.es	
Web	moodle.udc.es			
Descrición xeral	ESTA MATERIA TRATA DE INICIAR AO ESTUDANTE NA APLICACION DOS COIDADOS ESPECIFICOS DA PROFESION UTILIZANDO O PARADIGMA ENFERMEIRO COMO BASE CONCEPTUAL, CONSIDERANDO Á PERSOA, FAMILIA E COMUNIDADE COMO ELEMENTOS PRINCIPAIS PARA A APLICACIÓN DOS COIDADOS ENFERMEIROS APOYANDOSE EN MODELOS E TEORIAS DE ENFERMERIA.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
Identificar cambios na saúde da persoa adulta: Factores que inflúen, mecanismos fisiopatolóxicos, as manifestacións, métodos de diagnóstico, tratamentos clínicos e cirúrxicos específicos.	A34	B1	C1
	A35	B2	C3
	A36	B3	C4
	A37	B4	C6
	A38	B5	C7
	A39	B6	C8
		B7	C10
		B8	C11
		B9	C12
		B11	
		B12	
		B13	
		B15	
		B16	
		B24	

Identificar as necesidades de coidado en adultos con problemas de saúde derivados de tratamentos, probas de diagnóstico e procedementos terapéuticos.	A34	B1	C1
	A35	B2	C3
	A36	B3	C4
	A37	B4	C6
	A38	B5	C7
	A39	B6	C8
		B7	C10
		B8	C11
		B9	C12
		B11	
		B12	
		B13	
		B15	
		B16	
		B19	
		B24	
Identificar os diagnósticos de enfermaría e potenciais complicacións en adultos con problemas de saúde e os derivados de tratamentos, probas de diagnóstico e procedementos terapéuticos.	A34	B1	C1
	A35	B2	C3
	A36	B3	C4
	A37	B4	C6
	A38	B5	C7
	A39	B6	C8
		B7	C10
		B8	C11
		B9	C12
		B11	
		B12	
		B13	
		B15	
		B16	
		B19	
		B24	
Planificar os coidados de enfermaría para adultos con problemas de saúde e os derivados de tratamentos, probas de diagnóstico e procedementos terapéuticos.	A34	B1	C1
	A35	B2	C3
	A36	B3	C4
	A37	B4	C6
	A38	B5	C7
	A39	B6	C8
		B7	C10
		B8	C11
		B9	C12
		B11	
		B12	
		B13	
		B15	
		B16	
		B24	

Identificar as necesidades de plan de asistencia e coidados de enfermaría específicos para as persoas con enfermidade avanzada e terminal e as súas familias	A34	B1	C1
	A35	B2	C3
	A36	B3	C4
	A37	B4	C6
	A38	B5	C7
	A39	B6	C8
	A60	B7	C10
		B8	C11
		B9	C12
		B11	
		B12	
		B13	
		B15	
		B16	
		B19	
		B24	

Contidos	
Temas	Subtemas
Unidade Didáctica VI: Atención de enfermaría as persoas con trastornos da función Endocrina Metabólica.	- Coidados as persoas con alteracions ou trastornos da función Endocrina Metabólica: aspectos e tendencias.
Unidade didáctica VII: Atención de enfermaría as persoas con trastornos da función Dixestiva.	- Coidados as persoas con alteracions ou trastornos da función Dixestiva: aspectos e tendencias.
Unidade didáctica VIII: Atención de enfermaría as persoas con trastornos da función muscular e esquelética.	- Coidados as persoas con alteracions ou trastornos da función muscular e esquelética: aspectos e tendencias.
Unidade didáctica IX: Atención de Enfermaria as persoas con Queimaduras.	- Coidados as persoas con Queimaduras.
Unidade didáctica X: Atención de enfermaria a persoas con enfermidade avanzada e terminal.	- Coidados Paliativos as persoas en situación de enfermidade avanzada e terminal: aspectos e tendencias

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Lecturas	A34 A35 A36 A37 A38 A39 A60 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24 C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12	1	6	7
Estudo de casos	A34 A35 A36 A37 A38 A39 A60 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24 C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12	15	50	65

Traballos tutelados	A34 A35 A36 A37 A38 A39 A60 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24 C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12	6	12	18
Proba mixta	A34 A35 A36 A37 A38 A39 A60 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24 C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12	1	20	21
Sesión maxistral	A34 A35 A36 A37 A38 A39 A60 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24 C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12	17	20	37
Atención personalizada		2	0	2
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Lecturas	Son un conxunto de textos e documentación escrita que se recolleron e editaron como fonte de profundización nos contidos traballados.
Estudo de casos	Metodoloxía onde o suxeito se enfronta ante a descrición dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo. - Os grupos estaran compostos de 5 estudantes. - A realización desta actividade é obrigatoria e computa un 20%.
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-tutor. - Os traballos serán en grupo. - Os grupos estaran compostos por 5 alumnos. - A súa realización é obrigatoria e computa 20%
Proba mixta	Proba que integra preguntas tipo probas obxectivas abertas de resposta media breve e/ou un caso clínico. A avaliación desta proba computa un 60%.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade só se reserva a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos Traballos tutelados	A atención persoalizada realizarase a cada grupo de 5 estudantes que realizan o traballo tutelado e os estudos de casos, para facer un seguimento máis próximo do traballo que están desenrolando. Será obrigatorio asistir ás tutorías persoalizadas tanto no Estudo de Casos como en os Traballos Tutelados. Así mesmo será obrigatorio a asistencia á presentación ao final de cuadrimestre do Estudo de Casos.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Estudo de casos	A34 A35 A36 A37 A38 A39 A60 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24 C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12	Avaliarase: - A utilización do P.A.E. - A utilización dunha Taxonomía Enfermeira, NANDA, NIC E NOC. - A utilización dun Modelo Enfermeiro. - A recollida bibliográfica. - A participación de cada un dos membros do equipo na resolución e discusión dos problemas ou situacións plantexadas por medio de Traballo Colaborativo. - Emprender valoracións exhaustivas, toma de decisións clínicas e sistemáticas utilizando as ferramentas e marcos adecuados para o paciente, tendo en conta os factores físicos, sociais, culturais, psicolóxicos, espirituais e ambientais mas relevantes.	20
Traballos tutelados	A34 A35 A36 A37 A38 A39 A60 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24 C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12	Os criterios esenciais para a realización dos traballos son: - A utilización do P.A.E. - Dunha taxonomía enfermeira NANDA, NIC E NOC. - A utilización dun Modelo Enfermeiro. - A recollida bibliográfica. - A adecuación dos coñecementos, dos fundamentos enfermeiros e de Fisiopatoloxía aplicados aos traballos por medio do Traballo Colaborativo.	20

Proba mixta	A34 A35 A36 A37 A38 A39 A60 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24 C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12	Esta proba consta dun total de 5 preguntas de resposta curta ou tipo test sobre as resolucións de casos clínicos, no que se avaliará a utilización do P.A.E., dun modelo enfermeiro e dunha taxonomía enfermeira, coa Taxonomía NANDA, cos NIC e NOC. - Sera eliminatória e non fará media a Enfermaría Clínica I coa enfermaría Clínica II e tampouco fará media con ningunha outra proba, xa sexan os traballos tutelados como os estudos de casos. - Se o estudante non se presentase a esta Proba na Acta aparecerá NON PRESENTADO, reservándose as porcentaxes só ata a convocatoria Extraordinaria de Maio/ Xullo. - En posteriores convocatorias o NON PRESENTADO corresponde a presentarse só á Proba Mixta e no caso de que esta este aprobada ou suspensa só aplicáse a nota final obtida no exame. - Cada pregunta da proba puntuará entre 0,5 puntos ata 2 puntos ou a fracción, dependendo das preguntas. Ou sistema de cualificación e a seguinte: 0-4.9 Suspenso 5-6.9 Aprobado 7-8.9 Notable. 9-9.5 Sobresaliente. 9.6-10 Matricula de Honra. Para obter matrícula de Honra debera de alcanzar un 9,6 - 10 na Nota Final, é dicir coa suma dos porcentaxes da Proba Mixta, o Estudo de Casos e os Traballos Tutelados.	60

Observacións avaliación

Tanto o Estudo de Casos como os Traballos Tutelados, non teñen revisión final xa que están sometidos a unha avaliación continua nos cuatrimestres cos grupos correspondentes, ao final do cuatrimestre o estudante deberá realizar un exercicio individual de autoevaluación achegando información do seu traballo e rol no grupo. Soamente a proba mixta ten revisión posterior ao exame. A nota final é o resultado das porcentaxes do estudo de casos, os traballos tutelados e a proba mixta, agas de convocatorias extraordinarias.

- Información para os estudantes repetidores, de Oportunidade Adiantada (Extraordinaria de Decembro), de segundas e posteriores matriculas: Nestas convocatorias non se reservará o tanto por cento dos Traballos Tutelados nin do Estudo de Casos, polo que a nota alcanzada na Proba Mixta é a que aparecerá como a avaliación final.

- Información para alumnos con Matricula Parcial: Deberán comunicar ao comezo de Curso a particularidade de matrícula co fin de podelos adaptar aos grupos e ao desenvolvemento do seu traballo neles e de poder establecer co profesor que tipo de labor desenvolverá cos equipos ao longo do curso, non estarán exentos dos traballos grupais tanto do Estudo de Casos como dos Traballos Tutelados e non abra desigualdades con respecto ao resto dos alumnos.

Fontes de información

Bibliografía básica	- Ackley, B.J.; Ladwig, G.B. (2006). Manual of Nursing Diagnostics. ELSEVIER-DOYMA. - Moorhead,S.;Johnson, M.; Maas,M.L.; Swanson,E. (2009). Classification of results (NOC). ELSEVIER-DOYMA. - Bulechek, G.M.; Butcher, H.K.; McCloskev, J. (2009). Classification of interventions (NIC). ELSEVIER-DOYMA. - Doughty, Dorothy (2005). Disorders gastrointestinal. Doyma - Canobbio, M. (2003). Disorders cardio-vascular. Doyma - Holloway, Nancy (2000). Planes de cuidados de Enfermería Medico-quirurgica. Doyma - Wilson, Susan; Thomson, June (2003). Trastornos respiratorios. Doyma - De Wit, Susan (2000). Fundamentos de Enfermería Medico-quirurgica. Harcourt - Carpenito, L.J. (2005). Manual de Diagnosticos de Enfermería. McGraw-Hill- Interamericana - NANDA, Diagnosticos enfermeros (2009/2011). NANDA. Definiciones y Calsificacion. Harcourt - Gordon, M. (2009). Diagnostico enfermero. Proceso y clasificacion. Harcourt - Luis, M.T. (2008). Diagnosticos enfermeros. Un instrumento para la practica asistencial. Harcourt - Potter, P.A. (2009). Fundamentos de enfermería. Teoria y Practica. Harcourt - Astudillo, W.; Mendinueta, C. (1997). Cuidado enfermero en fase terminal y su familia. EUNSA - Thomas, L.V. (1983). Antropologia de la muerte. Fondo de cultura economica. Mexico - Espejo Arias, M.D. (2000). Cuidados Paliativos. Paradigma - Juve, E. (1996). Enfermería Onco-hematologica. Masson - Klüber Ross (1987). Sobre la muerte y los moribundos. Grijalbo - Mcuan, B. (1997). Paciente Terminal y muerte. Doyma
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía/750G01001
 Bioloxía/750G01002
 Psicoloxía/750G01003
 Fisioloxía I/750G01005
 Fundamentos da Enfermaría/750G01007
 Fisioloxía II/750G01010
 Farmacoloxía/750G01011
 Enfermaría Clínica I/750G01034

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Bases para a interpretación do coñecemento científico/750G01008
 Ética profesional, marco legal e filosofía do coidado/750G01016
 Estancias Clínicas I/750G01025

Materias que continúan o temario

Observacións

- Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medionatural- Deberanse detectar situacións de discriminación por razón de xénero e proporanse accións emedidas para corrixilas.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías